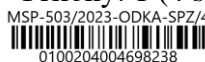

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 10. ledna 2024
č. j. MSP-503/2023-ODKA-SPZ/4
Počet listů: 3
Přílohy: 1 (4 svazky)

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. R. K., D. M. a J. M. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- trestní spis Krajského soudu v Hradci Králové, sp. zn. 9 T 4/2020

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obviněného R. K., dále ve prospěch D. M., a v poslední řadě ve prospěch obviněného J. M.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocným usnesením Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 15 To 45/2022 (obv. D. M.), sp. zn. 15 To 46/2022 (obv. R. K.) a sp. zn. 15 To 47/2022 (obv. J. M.)

Napadená rozhodnutí

- 1 Vrchní soud v Praze pravomocným usnesením ze dne 16. 8. 2022 pod č. j. 15 To 45/2022–3025 rozhodl tak, že z podnětu státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové se podle § 149 odst. 1 písm. a) trestního řádu zrušuje usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 6. 2022, č. j. 9 T 4/2020- 2951 v celém rozsahu a nově rozhoduje tak, že podle § 92 odst. 4 trestního zákoníku a § 334 odst. 1 trestního řádu se obviněnému D. M. započítává do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 10. 2020, č. j. 9 T 4/2020-2091, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2021, č. j. 15 To 6/2021-2252, **poměrná část doby v délce 467 dnů z doby, po**

kteřou byla vazba nahrazena dohledem probačního úředníka se stanovením omezujících povinností a nasazením elektronického náramku sloužícího k detekci pohybu odsouzeného v době od 2. 8. 2019 do 1. 7. 2021.

- 2 Vrchní soud v Praze pravomocným usnesením ze dne 16. 8. 2022 pod č. j. 15 To 46/2022-3032 zamítl stížnost zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 6. 2022, č. j. 9 T 4/2020-2949, kterým podle § 92 odst. 4 trestního zákoníku a § 334 odst. 1 tr. řádu bylo obviněnému R. K. započteno do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 10. 2020, sp. zn. 9 T 4/2020 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2021, sp. zn. 15 To 6/2021 **poměrná část doby v délce 466 dnů** z doby, po kterou byla vazba nahrazena dohledem probačního úředníka se stanovením omezujících povinností a nasazením elektronického náramku sloužícího k detekci pohybu odsouzeného v době od 17. 10. 2019 do 10. 8. 2021.
- 3 Vrchní soud v Praze pravomocným usnesením ze dne 16. 8. 2022 pod č. j. 15 To 47/2022- 3038 rozhodl tak, že z podnětu státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové se podle § 149 odst. 1 písm. a) trestního řádu zrušuje usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 6. 2022, č. j. 9 T 4/2020- 2955 v celém rozsahu a nově rozhoduje tak, že podle § 92 odst. 4 trestního zákoníku a § 334 odst. 1 trestního řádu se obviněnému J. M. započítává do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 10. 2020, č. j. 9 T 4/2020–2091, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2021, č. j. 15 To 6/2021- 2252, **poměrná část doby v délce 298 dnů** z doby, po kterou byla vazba nahrazena dohledem probačního úředníka se stanovením omezujících povinností a nasazením elektronického náramku sloužícího k detekci pohybu obviněného v době od 7. 11. 2019 do 24. 6. 2021.

Postup po vydání napadeného rozhodnutí

- 4 Krajský soud v Hradci Králové rozhodl vyšší soudní úřednicí dne 5. 9. 2022 pod č. j. 9 T 4/2020-3092 v trestní věci obviněného R. K. o započtení vazby od 18. 12. 2018 v 7.00 hodin do 17. 10. 2019 v 14.55 hodin podle § 92 odst. 1 trestního zákoníku a § 334 odst. 1 trestního řádu do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 10. 2020, č. j. 9 T 4/2020–2091, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu Praha ze dne 19. 3. 2021, č. j. 15 To 6/2021–2252.
- 5 Krajský soud v Hradci Králové rozhodl vyšší soudní úřednicí dne 5. 9. 2022 pod č. j. 9 T 4/2020–3094 v trestní věci obviněného D. M. o započtení vazby od 18. 12. 2018 v 5.20 hodin do 2. 8. 2019 v 13.05 hodin podle § 92 odst. 1 trestního zákoníku a § 334 odst. 1 trestního řádu do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 10. 2020, č. j. 9 T 4/2020–2091, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu Praha ze dne 19. 3. 2021, č. j. 15 To 6/2021–2252.
- 6 Krajský soud v Hradci Králové rozhodl vyšší soudní úřednicí dne 5. 9. 2022 pod č. j. 9 T 4/2020-3096 v trestní věci obviněného J. M. o započtení vazby od 18. 12. 2018 v 5.20 hodin do 7. 11. 2019 v 14.00 hodin podle § 92 odst. 1 trestního zákoníku a § 334 odst. 1 trestního řádu do trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 10.

2020, č. j. 9 T 4/2020–2091, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu Praha ze dne 19. 3. 2021, č. j. 15 To 6/2021–2252.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 7 Podle čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je osobní svoboda zaručena.
- 8 Podle čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod nesmí být nikdo stíhán nebo zbaven osobní svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon.
- 9 Podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod se může každý domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.
- 10 Podle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.
- 11 Podle čl. 39 Listiny základních práv a svobod jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit.
- 12 Podle § 60 odst. 4 trestního zákoníku soud stanoví časové období, ve kterém je odsouzený povinen se zdržovat v určeném obydlí nebo jeho části, v pracovních dnech, ve dnech pracovního klidu a pracovního volna s přihlédnutím zejména k jeho pracovní době a k času potřebnému k cestě do zaměstnání, k péči o nezletilé děti a k vyřizování nutných osobních a rodinných záležitostí, aby při zajištění všech nezbytných potřeb odsouzeného a jeho rodiny ho přiměřeně postihl na svobodě. Soud může odsouzenému povolit navštěvování pravidelných bohoslužeb nebo náboženských shromáždění i ve dnech pracovního klidu a pracovního volna.
- 13 Podle § 61 odst. 1 trestního zákoníku, ukládá-li soud trest domácího vězení, stanoví pro případ, že by se pachatel vyhýbal nástupu výkonu tohoto trestu, bez závažného důvodu porušil sjednané podmínky jeho výkonu, zaviněně nevykonával ve stanoveném časovém období uložený trest či jinak mařil výkon tohoto trestu nebo nevedl řádný život, náhradní trest odnětí svobody až na jeden rok; náhradní trest odnětí svobody nesmí přesahovat hodní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody. O výkonu náhradního trestu odnětí svobody může soud rozhodnout i během doby stanovené pro výkon trestu domácího vězení; rozhodne-li o výkonu náhradního trestu odnětí svobody, stanoví zároveň i způsob jeho výkonu.
- 14 Podle § 61 odst. 2 trestního zákoníku, pokud odsouzený zaviněně přičinil k rozhodnutí o tom, že se náhradní trest odnětí svobody vykoná, po výkonu poloviny uloženého trestu domácího vězení, soud délku náhradního trestu odnětí svobody stanoví podle odstavce 1 zkrátí na polovinu.
- 15 Podle § 92 odst. 1 trestního zákoníku, jestliže se vedlo proti pachateli trestní řízení ve vazbě

a dojde v tomto řízení k jeho odsouzení, započítá se mu doba strávená ve vazbě do uloženého trestu, popřípadě do trestu úhrnného nebo souhrnného, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné.

- 16 Podle § 92 odst. 2 trestního zákoníku, jestliže byl pachatel soudem nebo jiným orgánem potrestán a došlo k jeho novému odsouzení pro týž skutek, započítá se mu vykonaný trest do uloženého trestu, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné. Obdobně postupuje soud, uloží-li pachateli trest úhrnný nebo souhrnný (§43 trestního zákoníku) nebo společný trest za pokračování v trestném činu (§ 45 trestního zákoníku).
- 17 Podle § 92 odst. 3 trestního zákoníku, není-li započítání vazby nebo trestu možné, přihlédně soud k této skutečnosti při stanovení druhu trestu, popřípadě jeho výměry.
- 18 Podle § 92 odst. 4 trestního zákoníku stanovení odstavců 1 až 3 se obdobně užití na započítání předběžné, vydávací a předávací vazby vykonané podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních a na započítání povinnosti zdržovat se ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části uložené obviněnému podle § 73 odst. 3 trestního řádu do trestu uloženého pro týž skutek.

Posouzení předmětné věci

- 19 Nutno předně zmínit, že v téže trestní věci byl vydán ve vztahu k obv. J. L. dne 26. 6. 2023 nálezn Ústavního soudu pod sp. zn. II. ÚS 2879/22, jimž bylo konstatováno, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 8. 2022 pod č. j. 15 To 44/2022–3018 bylo porušeno právo stěžovatele J. L. na osobní svobodu podle čl. 8, právo na spravedlivý proces, zaručené čl. 36 odst. 1 a zásada *nulla poena sine lege* podle § 39 Listiny základních práv a svobod a toto usnesení proto zrušil s odůvodněním, že redukováno započítání soudem uložené povinnosti zdržovat se pod dohledem probačního úředníka ve stanoveném období v určeném obydlí nebo jeho části do uloženého trestu, nepřipouští-li tak výslovně zákon, je v nesouladu se základním právem zaručeným v čl. 39 Listiny základních práv a svobod a konstatoval, že došlo k chybnému zápočtu doby nahrazující vazbu dle § 92 odst. 4 trestního zákoníku.
- 20 Vrchní soud v Praze v usneseních sp. zn. 15 To 45/2022, sp. zn. 15 To 46/2022 a sp. zn. 15 To 47/2022 argumentoval v odůvodnění totožně jako v případě usnesení 15 To 44/2020 ve věci obviněného J. L. S ohledem na zákonná ustanovení dovodil, že při zápočtu do trestu odnětí svobody obviněných v trestních řízeních nelze bez dalšího opomenout povinnost dle § 73 odst. 3 trestního řádu. Správnost uvedeného postupu by měla být primárně odvoditelná z ustanovení § 92 odst. 4 trestního zákoníku, ale podporu pro tuto argumentaci by bylo primárně možné opřít i o určitou analogii § 60 odst. 4 trestního zákoníku, na nějž odkazuje právě ustanovení § 73 odst. 3 trestního řádu, a posléze na něj navazující ustanovení § 61 trestního zákoníku, který byt pro přeměnu trestů, jejichž podstatou je omezení pohybu odsouzeného, určuje pravidla přeměny, a tak i vzájemného zápočtu. Dle Vrchního soudu v Praze individuálnost posouzení okolností každého konkrétního odsouzeného by však měla být imanentním znakem pro postup dle § 92 odst. 4 trestního zákoníku. Je třeba vidět nuance v hodnocení míry v omezení osoby odsouzených, kteří měli vazbu nahrazenou povinností zdržovat se v konkrétním místě (...), v kontrastu třeba s osobami odsouzených, kteří v rámci povinnosti dle § 73 odst. 3 trestního řádu měli stanovené i časy osobního volna. S ohledem na výše uvedené, a právě s ohledem na vyšší komfort domácího prostředí oproti výkonu vazby, shledal Vrchní soud v Praze jako

spravedlivé započítat do doby výkonu trestu pouze poměrnou část z období, po kterou byly odsouzeným vazby nahrazeny dohledem probačního úředníka a omezujícími povinnostmi, přičemž dodržování stanoveného byly vykonávány pomocí elektronické kontroly.

- 21 V důsledku těchto úvah Vrchního soudu v Praze byla v neprospěch obviněných do trestů odnětí svobody započítána jen zkrácená část z doby, po kterou byla vazba nahrazena dohledem probačního úředníka, a po kterou se převážně zdržovali v domácím prostředí.
- 22 Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 26. 6. 2023 sp. zn. II. ÚS 2879/22 konstatoval, že vrchní soud měl sice dobrý důvod pro předmětný zásah, kterým byla v tomto případě snaha o spravedlivé zohlednění „vyššího komfortu domácího prostředí“, tento účel by bylo možno naplňovat však výhradně zákonem, který jasně a zřetelně takový postup stanoví. Vrchní soud se tak dopustil ústavněprávně nepřipustného výkladu, k němuž nebyl dostatečně zmocněn zákonnými předpisy a jeho postupem byl obviněným nařízen výkon trestu odnětí svobody trvající déle, než odpovídá zákonu, a tedy porušující čl. 39 Listiny stanovující zásadu *nulla poena sine lege*, což v důsledku vedlo k porušení práv obviněných na osobní svobodu dle čl. 8 Listiny. Ústavní soud v poslední řadě konstatoval porušení čl. 36 odst. 1 Listiny, jelikož argumentace vrchního soudu byla natolik schématická, obecná a neindividualizovaná, že jeho rozhodnutí trpí rovněž vadami nepřezkoumatelnosti. Z argumentace napadených usnesení nebylo totiž zřejmé, zda pro účely odůvodnění usnesení použil postupu extenzivní interpretace příslušných právních předpisů, které však v předmětných případech znemožňuje zásada rozšiřujícího výkladu trestního zákona, či analogie, jenž není umožněna s ohledem na zákaz analogie v neprospěch pachatele.
- 23 Usneseními Vrchního soudu v Praze č. j. 15 To 45/2022-3025, sp. zn. 15 To 46/2022-3032 a sp. zn. 15 To 47/2022-3028 tak byl v důsledku ústavněprávně nepřipustného výkladu trestního zákona vrchním soudem porušen zákon v neprospěch obviněného R. K., D. M. a J. M., jestliže v neprospěch obviněných byla v rozporu s ustanovením § 92 odst. 4 trestního zákona do trestu odnětí svobody započítána pouze zkrácená část z doby, po kterou byla vazba nahrazena dohledem probačního úředníka, a po kterou se zdržovali převážně v domácím prostředí, v důsledku čehož byla obviněným uložena povinnost vykonat trest odnětí svobody delší než předpokládá zákon.
- 24 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

- 25 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usneseními Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 8. 2022 pod č. j. 15 To 45/2022–3025, č. j. 15 To 46/2022–3032 a č. j. 15 To 47/2022–3038, byl porušen zákon v neprospěch obviněných R. K., D. M. a J. M. při chybném zápočtu doby nahrazující vazbu dle § 92 odst. 4 trestního zákoníku
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 8. 2022 pod č. j. 15 To 45/2022–3025, č. j. 15 To 46/2022–3032 a č. j. 15 To 47/2022–3038, v celém

rozsahu, jakož i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu;

- 3) podle § 270 odst. 1 trestního řádu přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, případně postupoval podle § 271 odst. 1 trestního řádu.